

INSTYTUCJE NAUKOWE I KULTURALNE JAKO UŻYTKOWNICY ARCHIWÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH

We współczesnym świecie archiwa, w tym archiwa szkół wyższych, posiadające zespół historyczny nabierają coraz większego znaczenia w społeczeństwie. Zmiany ustrojowe, które nastąpiły po 1989 r. uruchomiły procesy demokratyzacji i sprawiły, iż wzrosło zainteresowanie dostępem do dokumentów prymarnych, przechowywanych w archiwach zakładowych, zgodnie z Ustawą o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach z 14 lipca 1983 r. (art. 35, pkt. 2). Rozwój technologii elektronicznej doprowadził do zgromadzenia dużej ilości informacji oraz upowszechnienia ich w sieci Internet. Pojawiły się także przepisy prawne, które normują nowe podejście do udostępniania danych zawartych w dokumentach. Na materiały archiwalne przechowywane w naszej jednostce składają się trzy zespoły:

- akta byłego niemieckiego uniwersytetu we Wrocławiu z lat 1811–1945;
- akta Wyższej Szkoły Technicznej we Wrocławiu z lat 1910–1945;
- akta polskiego uniwersytetu od 1945 r. – zespół otwarty i uzupełniany.

Użytkowników korzystających z naszego zasobu można podzielić na kilka grup – są to: pracownicy naukowci przeprowadzający kwerendy źródłowe, studenci korzystający z prac dyplomowych, użytkownicy – „hobbyści”, poszukujący ciekawostek historycznych czy genealogicznych oraz użytkownicy instytucjonalni tj. uczelnie wyższe, instytuty naukowe, biblioteki, muzea, fundacje, stowarzyszenia, towarzystwa i inne.

Za lata 1989 – 2006 odnotowano 2296 udostępnień, w tym 1378 na miejscu – w pracowni naukowej oraz 919 kwerend, przeprowadzonych na zlecenie korespondencyjne. Średnia udziału użytkowników instytucjonalnych w stosunku do ogółu wahała się w granicach ok. 30,9 %.

Bogactwo zasobu archiwalnego jak i jego ciężar gatunkowy, sprawia iż naszymi użytkownikami są zarówno petenci indywidualni jak i instytucje zajmujące się wymienionymi w tekście badaniami naukowymi. Zwiększenie ilości kwerend przeprowadzonych na miejscu wiąże się z obchodami rocznic, np.: 150 rocznicy urodzin Jana Mikulicza-Radeckiego, 130 rocznicy powołania do życia Kliniki Stomatologicznej, 50-lecia nauki wrocławskiej czy też ostatnio jubileuszu 300-lecia Uniwersytetu we Wrocławiu. Należy podkreślić też istotny czynnik wynikający z charakteru kwerend przeprowadzanych w pracowni naukowej – osobisty

kontakt użytkownika z archiwistą (np. syn Maxa Borna – Gustaw Born prof. fizyki teoretycznej mieszkający na stałe w Anglii odwiedził Archiwum w 2001 r., by przyjrzeć się dokumentom swego wielkiego ojca. Był pod silnym wrażeniem jakości dokumentów, ich kompletności i stanu zachowania). Ten rodzaj korzystających z naszego zasobu sprawia, iż archiwiści uniwersyteccy muszą posiadać odpowiednie kwalifikacje: studia wyższe z zakresu historii ze specjalnością archiwalną, kursy archiwalne, znajomość języków obcych, szczególnie niemieckiego. Wyjście naprzeciw potrzebom współczesności wymaga także opracowania pomocy ewidencyjnych, kartotek, inwentarzy i baz danych, które ułatwią prace poszukiwawcze.